

6. **Opisz dzieje wybranego zabytku z Twojej okolicy lub regionu. Uzasadnij swój wybór.**

Tematem mojej pracy jest Kościół pod wezwaniem św. Heleny na cmentarzu w nowosądeckiej dzielnicy Helena. Cmentarz powstał na początku XX w. jako cmentarz parafialny przy Parafii św. Małgorzaty w Nowym Sączu. Obecnie znajduje się on pod opieką władz miasta, jako instytucja komunalna. Czemu akurat to miejsce? Ponieważ jest ono związane z moją rodziną. Tam znajduje się grób mojej babci, pradziadków i innych członków mojej rodziny.

Wchodząc na cmentarz „helleński”, z daleka widać kościół pw. św. Heleny. Na zewnątrz może nie prezentuje się okazale, ale po wejściu do środka okazuje się, że jego wystrój robi wrażenie. Kiedy powstała świątynia, tego nie wiemy. Pierwsze wzmianki o kościele św. Heleny są zawarte w archiwach Kapituły Katedralnej w Krakowie. Dotyczą one wizytacji kościołów sądeckich. W tym dokumencie wymieniana jest świątynia na Helenie. Z niego dowiadujemy się, że pierwotnie usytuowany był na terenie zalewowym, niedaleko rzeki Dunajec. Około 1608 r. został przeniesiony dzięki staraniom karczmarza Szymona, mieszkającego na terenie wsi Świnarsko. Ufundował on przebudowę wnętrza świątyni. Kościół był otoczony sobotami, obity gontem, chór wsparty na słupach wewnątrz tylko ołtarz główny. Na przyległym cmentarzu chowano również zmarłych podczas zarazy. W czasie najazdu szwedzkiego kościół uległ zniszczeniu. W 1686 r. staraniem ksieni klasztoru nowosądeckiego Heleny Marchockiej zbudowano obecny kościół.

Obecny kościół jest drewniany, konstrukcji zrębowej, z prostokątnym korpusem, węższym prezbiterium przy którym znajduje się mała zakrystia. Dach kryty blachą, na nim dwie wieżyczki. Wewnątrz stropy płaskie. W centrum świątyni króluje ołtarz główny – renesansowo-barokowy z obrazami Matki Boskiej Pocieszenia z XVIII w., św. Heleny z XVII w., Ukrzyżowanie i Zmartwychwstanie – renesansowe, Zwiastowanie i św. Klara z XVII w. W nawie obraz św. Piotra i Pawła z XVII w., Chrystusa u słupa – XVIII, Pieta ze świętymi Anną i Heleną oraz klęczącą rodziną fundatora, barokowy św. Jakub z XVIII w. Dwa ołtarze boczne – wczesnobarokowe. Po stronie lewej – obraz św. Antoniego z Dzieciątkiem. Po prawej – św. Józef. Na łuku barokowy krucyfiks. W przedsionku – stacje drogi krzyżowej.

Idąc na grób mojej babci, mijam Kościół, ponieważ znajduje się obok niego i zawsze, kiedy jest otwarty to staram się wejść do niego. Lubię tam przebywać. Myślę wtedy, że szkoda, że nie może on przemówić. Mógłby opowiedzieć historię znanych mieszkańców Sądeckizny, poznałabym wydarzenia związane z naszym regionem. Wtedy zapewne mogłabym zapomnieć o świecie współczesnym i przenieść się do przeszłości i pomarzyć, kim mogłabym być gdybym wtedy żyła? Dlatego cieszę się z możliwości poznania historii Kościoła św. Heleny i opowiedzenia innym o nim.